

**FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE**

*Sammen skaber vi det
bedste sted at bo*

Pædagogisk læreplan 2023 – Bøgebjerg Børnehus ved Landsbyordningen Bøgebjergskolen

Bøgebjergskolen

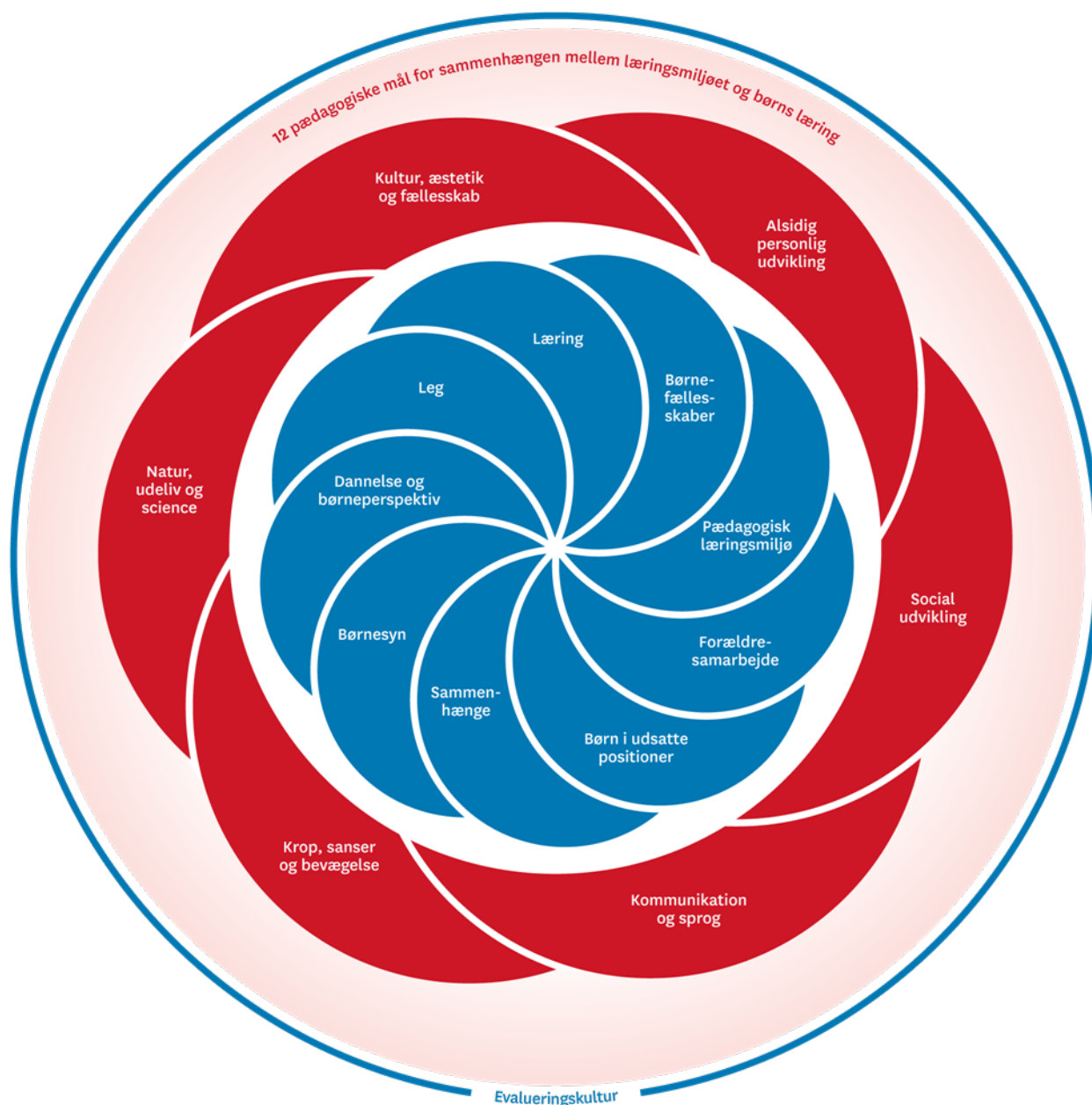
Faglighed - Udvikling - Trivsel

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner samt suppleres med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Indhold

Pædagogisk læreplan 2023 – Bøgebjerg Børnehus ved Landsbyordningen Bøgebjergskolen	1
Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	3
Hvem er vi?.....	4
Pædagogisk grundlag.....	5
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	6
Pædagogisk læringsmiljø.....	8
Samarbejde med forældre om børns læring.....	9
Børn i udsatte positioner.....	10
Sammenhængende børneliv	11
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan.....	12
Inddragelse af lokalsamfundet	12
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	13
De seks læreplanstemaer	13
Alsidig personlig udvikling	14
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:.....	15
Social udvikling	16
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:.....	16
Kommunikation og sprog	17
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:.....	17
Krop, sanser og bevægelse.....	19
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:.....	19
Natur, udeliv og science	21
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:.....	21
Kultur, æstetik og fællesskab	23
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:.....	23
Evalueringskultur.....	25
Hvordan skaber vi en evalueringskultur?	25
Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan?	25

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der løbende til publikationen.

Hvem er vi?

Bøgebjerg Børnehus er en del af Landsbyordningen Bøgebjergskolen. Pr.1.januar 2023 er Landsbyordningen Bøgebjergskolen og Bøgebjerg Børnehus en del af Øhavsskolen. Landsbyordningen består af vuggestue, børnehave, SFO og skole i Vester Åby. Leder for hele landsbyordningen er Hanne Rygaard og afdelingsleder for børnehuset er Ellen Skov Jensen.

Landsbyordningen dækker et stort geografisk område bestående af Fåborg, Vester Aaby og Korinthområdet, og Bøgebjerg Børnehus ligger i Vester Åby.

Børnehuset har mange gode muligheder i lokalområdet både i Korinth og Vester Åby . Vi har strand og skov tæt på og desuden har vi naturstien "Den Røde Tråd", legeplads i Vester Åby og rododendronparken i Korinth. Vi går til svømning med en gruppe børn en gang om ugen.

Vi har gode fysiske rammer ude og inde. Vi har en stor og stemningsfuld legeplads, som vi bruger året rundt. Her er der mange gemmesteder og huler, flere gode klatretræer, små bakker, frugttræer og legeredskaber. Indenfor i børnehuset er der foruden grupperummene et stort pudrum og fællesarealer, hvor vi kan være sammen på tværs af huset.

Børnehuset er bygget sammen med Bøgebjergskolen, hvilket gør det naturligt at have hyppig gang på skolen. Vi går til morgensang sammen med skolebørnene i skolens aula og vi benytter skolens bibliotek og gymnastiksal. Når vi laver mad til vores madordning, bruger vi skolekøkkenet.

I Landsbyordningen har vi et tæt samarbejde på tværs af skole og børnehus. Vi har en særlig tryk overgangsordning, når børnene skifter fra vuggestue til børnehave og senere til skole, der er fælles arrangementer med familierne, og desuden fælles møder og kurser for personalet.

Da vi er en landsbyordning kan man hente information om skolen på nedenstående link.

<https://vesteraabyskole.aula.dk/>

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- Børnesyn. Det at være barn har værdi i sig selv.
- Dannelse og børneperspektiv. Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- Leg. Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- Læring. Læring skal forstås bredt. Barnets læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive passende udfordret.
- Børnefællesskaber. Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- Pædagogisk læringsmiljø. Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- Forældresamarbejde. Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- Børn i udsatte positioner. Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- Sammenhæng til børnehaveklassen. Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Børnesyn.

I Bøgebjerg Børnehus har vi fokus på fællesskabet. Vi mener at det er det enkelte barns deltagelse i fællesskabet, der giver barnet styrken til at overvinde det der er svært, motiverer barnet til at gøre sig umage, hjælper barnet til at lærer at tilsidesætte egne behov, og skaber barnets respekt for andres måde at tænke og gøre. I fællesskabet lærer barnet hvornår det er godt at arbejde for sine egen idéer, hvornår man skal indgå kompromiser og hvornår man skal lade andre få deres idéer igennem.

Vi ser det som vores opgave at skabe de rammer som giver hvert barn de bedste muligheder for at kunne vælge at indgå i det forpligtende fællesskab. Derfor oplever børnene i Bøgebjerg Børnehus:

- At de bliver mødt med respekt i trygge rammer fyldt med glæde.
- At deres initiativer, idéer og interesse i leg og aktiviteter gribes og understøttes af de voksne.
- At de har medbestemmelse.
- At der er rum til at bruge sin fantasi.
- At der er rum til at lege og fordybe sig.
- Et miljø der er præget af positive forventninger, tryghed, nærvær og omsorg.

Dannelse og børneperspektiv.

Dannelse skabes i samspillet mellem mennesker og er i høj grad kulturbåret. Barnets erfaringer fra hverdagens aktiviteter, leg og samspil med de voksne og de andre børn, er med til at lære barnet at forstå verdenen, så det kan agere på en hensigtsmæssig måde. Børnehusets rammer er derfor præget af dialog, respekt og nærvær, samt et fællesskab, hvor barnet oplever at blive accepteret, forstået og udfordret.

Børnene i Bøgebjerg Børnehus bliver mødt med:

- Forståelse, respekt og nysgerrighed i forhold til deres meninger, viden og initiativer
- Forventning om at de bruger deres ret til medbestemmelse.
- Tro på barnets evner og færdigheder.
- Respekt for at de er aktive deltagere i deres egen udviklings- og læreproces.
- Forventningen om at de er medskabere af det kulturelle og sociale fællesskab.

Leg.

Børn leger for deres fornøjelses skyld og i Bøgebjerg Børnehus skaber vi rammer og muligheder der understøtter børnenes lyst til at lege. I leg udvikler barnet sociale kompetencer og barnets evne til at lege lægger grunden for evner til at samarbejde, udveksle idéer, samskabe og indgå i forpligtende fællesskaber.

I Bøgebjerg Børnehus arbejder vi både med regellege, voksenstyrede lege og fri leg:

- Vi giver mulighed for spontane og selvorganiserede lege.
- Vi giver mulighed for selvstændigt eller i fællesskab at undersøge og eksperimentere.
- Legen anerkendes og respekteres og der gives rum og plads.
- Vi følger barnets spor og interesser.
- Vi giver plads til fantasi og kreativitet.
- Vi rammesætte aktiviteter der er meningsfulde, udfordrende og alderssvarende.
- Vi bruger rammerne til at inddrage børn, der evt. står uden for legen og fællesskabet.
- Legetøj, aktiviteter og materialer er tilgængelig for børnene

Læring.

Barnets læring sker især i relationer og i et inddragende og trygt læringsmiljø. Vi mener at børn lærer bedst, når de ser meningen i de aktiviteter de er med i og når de voksne har en ægte glæde ved formidling og fordybelse. Vi skaber et fundament for læring, så børnene får de bedste betingelser for at tilegne sig viden, gøre sig erfaringer og modnes, så de kan tage ansvar for egen handlinger og ansvar i og for fællesskabet.

Vi skaber et dynamisk læringsmiljø for børnene, hvor det pædagogiske personale;

- Skaber et læringsmiljø med motivation, glæde og begejstring.
- Giver børnene mulighed for at bruge krop og sanser, når de lærer.
- Skaber trygge rammer hvor børnene tør i at udfordre sig selv og hinanden.
- Skaber tid og rum til fordybelse.
- Er med til at udvikle viden og færdigheder.
- Griber ideer og spor børnene er interesseret i.
- Giver børnene indflydelse på deres læring.
- Støtter børnene i at turde sige til og fra.
- Ser hverdagen i børnenes perspektiv.

Børnefællesskaber (Børnekultur).

Alle børn har ret til deltagelse og til at opleve sig som en del af et fællesskab. Alle børn skal opleve sig selv som værende værdifuld i fællesskabet og opleve egne bidrag som betydningsfulde.

At opleve sig selv som en del af et fællesskab er afgørende for barnets trivsel og udvikling. Forældrene og det pædagogiske personale vil i fællesskab skabe godt samarbejde, aktiv deltagelse i hverdagen og et fælles mål for børnenes fremtid i Bøgebjerg Børnehus. Vi arbejder i børnehaven

med børn i fællesskabet, da det er i fællesskabet det enkelte barn skal bruge sin nysgerrighed og tilegner sig forståelse for og accept af de normer og den kultur, som de er en del af.

I det pædagogiske læringsmiljø, der støtter barnet i fællesskabet og kulturen, mødes barnet

- Med glæde og begejstring.
- Støttende og udviklende.
- Anerkendende og inkluderende.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Her beskriver vi, hvordan vi hele dagen skaber et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Hele dagen mens barnet er i børnehaven, er det i et pædagogisk læringsmiljø. Ligeledes er de pædagogiske læringsmiljøer også det pædagogiske personales ageren og møde med barnet. Vi ønsker at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor børnene gennem leg og læring udvikler sig til selvstændige børn, der er nysgerrige på verdenen og føler sig som en del af et fællesskab. Med blikket på barnets nærmeste udviklingszone møder vi barnet og giver barnet de rette udfordringer til udvikling, læring og dannelse. Vi skaber en hverdag med anerkendelse og nærvær og hvor barnet føler sig mødt, set og forstået.

Børnene vil i de pædagogiske læringsmiljøer opleve:

- At de mødes med anerkendelse, opmuntring og inddragelse.
- At deres ideer og initiativer, behandles som meningsfulde og brugbare.
- Voksne der står foran, ved siden af og bagved børnene, og er tilgængelige i læringsmiljøet.

Herunder ser I en illustration – Læringsmiljø-modellen. Den viser, hvilke elementer der tilsammen udgør det pædagogiske læringsmiljø: De daglige rutiner, vokseninitierede aktiviteter og børnekultur – holdt sammen af lege og fællesskaber.

Her finder I eksempel på, hvordan de forskellige elementer bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene.

Praksisfortælling:

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

I Bøgebjerg Børnehus er vigtigt for os, at vi har et godt samarbejde med forældrene, og at forældrene føler sig trygge ved at aflevere deres barn i børnehaven. Vi vægter et godt, nært og åbent forældresamarbejde for at sikre den bedst mulige udvikling og trivsel for det enkelte barn. Det er vigtigt, at børnene oplever en god tone mellem de voksne omkring dem, så der sikres god sammenhæng i børnenes liv. Samarbejdet er et forpligtende fællesskab, hvor det forventes at forældrene deltager i børnenes hverdag og til arrangementer i huset.

Forældresamarbejdet beror på værdier som nærvær, tillid og accept og forældrene mødes af personalet der er bevidste om forældrenes værdi i arbejdet med deres børn. Forældrene inddrages altid i arbejdet med børnenes udvikling, trivsel og læring.

Her finder I eksempel på, hvordan vi i praksis samarbejder med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring.

Hvis vi oplever at et barn står på kanten af fællesskabet, indsamler vi observationer hos hinanden, analyserer observationerne og vurderer hvad vi mener årsagen er og hvad vi kan gøre for at støtte barnet. Her har forældrene altid en rolle og vi involverer dem i vores overvejelser og løsningsforslag,

så barnet oplever en fælles indsats fra voksne der har forståelse for hinandens synspunkter og handlinger.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Alle børn har ret til deltagelse i fællesskabet og det er vores ansvar at yde den støtte, børnene har brug for i løbet af hverdagen for at kunne være en del af børnefællesskabet og andre relevante relationer.

Børn i udsatte positioner mødes i det pædagogiske læringsmiljø:

- Af opmærksomme og omsorgsfulde voksne, der har øje for og tager hånd om barnet og gruppen.
- Af personale der ser barnets og gruppens resurser, kompetencer, glæde og interesse, samt udfordringer.
- Hvor vi er forskellige, men stadig venner.
- Hvor der er tæt kontakt med forældrene.
- Af personale der til stadighed har øje for egen praksis og gerne ændre den for at tilgodese barnets og gruppens behov for deltagelse i børnefællesskabet.

Her finder I eksempler på, hvordan vi i praksis skaber et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så deres og kammeraternes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Relationsarbejde: Vi oplever at børn fra udsatte familier oftere har svært ved at indgå i forpligtende fællesskaber, de er oftere utilbøjelige til at rette sig efter de voksnes henvisninger og de er oftere ukritiske i forhold til hvem de får nærhed fra. Vi arbejder målrettet med at skabe nære og stabile relationer til disse børn. Vi gør det blandt andet gennem vedholdenhed i vores hengivenhed, nærhed og omsorg, ved fastholdelse af kravsituationer og ved at være rolige i konfliktsituationer.

Sammenhængende børneliv

1."Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen."

2."Procedurer for overgangen til børnehave samt organiseringen og arbejdet med de yngste børn, herunder overgangen til børnehave."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

1. Når børnene skal i Forårs-SFO'en i Landsbyordning Bøgebjergskolen som Bøgebjerg Børnehus er en del af, har vi et tæt samarbejde med 0. klasse. Forårs-SFO'en er et tilbud med børnehaveindhold tilpasset børn lige inden skolestart. Personale fra børnehaven følger med i forårs-SFO de første fire måneder, så børnene er sammen med trygge, kendte voksne, mens bliver fortrolige med omgivelserne og personalet i skolen og SFO'en.

I forårs-SFO'en har vi særligt fokus på børnenes personlige, sociale, sproglige og motoriske kompetencer. I vores aktiviteter har vi hele tiden et fokus på, hvordan barnet er med til at bidrage til et godt fællesskab i gruppen. Vi arbejder med robusthed, nysgerrighed, vedholdenhed, selvregulering, tilsidesættelse af egne behov og gode omgangsformer.

2. Når børnehalebørnene skal starte i børnehavedelen har vi et samarbejde med vuggestuedelen, forældre og med de dagplejere, der er tilknyttet Bøgebjerg Børnehus. Der laves individuelle aftaler, hvordan indkøringsperioden skal forløbe for hvert enkelt barn.

Vi er en lille enhed med børnehave og vuggestue. Vuggestuen startede 1.4.2022, så vi har været i proces med, at få den etableret og lavet en kultur i vuggestuen. På et lille sted, kan vi udnytte at åbne- og lukkesituationer foregår med personaler fra vuggestue og børnehavedelen. Alle børn kender alt personalet. Hvis børnene går i vores vuggestue, laves der aftale om besøgsdage/tidspunkter, før de starter rigtigt i børnehaven. Ligeledes inviteres vuggestuebørnene til f.eks. at se den musical de ældste børn i børnehaven har lavet. Vuggestuen har mulighed for at tilse de børn der har brug for at sove i børnehavedelen m.m.

Lige som, der er fordele ved, at vi er et lille sted, kan vi blive udfordret på, at være et lille sted f.eks. at det vil være få børn, der i perioder vil have alderen mellem 2 år og 11 måneder til de er 3 år og 1 måned. Vi har valgt, som udgangspunkt at børnene i børnehaven går i /er tilknyttet en gruppe. Det betyder at vi laver fleksible små grupper til spisning/aktiviteter ud fra alder, interesser m.m. Den opdeling gør, at vi fremadrettet kan arbejde på at børnene, (der er mellem 2 år og 11 måneder til de er 3 år og 1 måned) kan blive tilknyttet til grupper,

hvor der ikke er så mange børn pr. voksen samt aktiviteterne kan tilpassede deres aldersgruppe i de perioder de har brug for det.

Det videre arbejde vil være at gå i dybden med, hvad er den gode børnehave(vuggestue)start samt herunder udarbejde aftaler og skriftlige dokumenter. Evalueringen vil foregå løbende på de personalemøder, hvor vuggestue og børnehaven deltager samt følge op og revidere de skriftlige aftaler/skriftlige dokumenter.

Her finder I eksempel på, hvordan vi sikrer sammenhæng i børnenes liv og læring, i overgangene mellem hjem, institutioner og skoler.

Alle forældre modtager hver fredag en ugeplan, der er detaljeret nok til at de kan forberede deres børn på hvad der skal ske i børnehaven hver dag. I forbindelse med ture lægger vi billeder op på børnehavens facebookside, så forældrene kan snakke med deres børn om dagens oplevelser på et meget konkret plan. Forældrene udtrykker at det er en god måde at få indblik i deres barns børnehaveliv og at det gør det nemt at hjælpe barnet til at fortælle om dagens oplevelser.

Her finder I eksempel på, hvordan vi tilrettelægger vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Allerede i børnehaven arbejder vi med litteracy i dagligdagen. Det vil sige at vi bevidst arbejder med at gøre børnene opmærksomme på det skrevne sprog og opfordre dem til at forsøge sig med børneskrivning, historiefortælling efter bøger, genkendelse af deres eget navn på skrift m.m. I forårs-SFO bruger vi materialet Hop Om Bord, som er et før-skole-materiale, der ligner det børnene kunne komme til at arbejde med, når de er blevet elever. Med disse tiltag får børnene et positivt blik på deres kommende skoleliv og deres egne evner i forhold til det de skal lære, når de starter i skole.

Forårs-SFO: Når de kommende skolebørn starter i SFO 1.4. følger en voksen fra børnehaven med. Børnene kommer altså i nye omgivelser, men sammen med en kendt voksen, og om eftermiddagen er de sammen med skolebørnene i SFO'en. Langsomt lærer børnene de nye voksne at kende og, hver i sit eget tempo, finder de sig til rette som SFO-børn.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Praksisfortællingen:

Besøg på æble plantage: Alle børn fra Astronauterne besøgte en lokal æbleplantage, hvor de fik lov til at gå mellem æbletræerne og blev vist rund af Æble-Ole, som med sin 74 år havde stor erfaring med at dyrke frugt. Børnene plukkede æbler, som vi fik med hjem til børnehaven og som dagen efter blev forvandlet til saft og grød. Masser af læring om træer, dyrkning af frugt, fremstilling af saft og grød, en spirende idé om hvad man også kan blive når man bliver stor, og skabelsen af en god og glad relation til Æble-Ole. En tur hvor børnenes læring og dannelse, rækker ud over glæden ved at være på oplevelse sammen.

Biograftur: Det er en stor oplevelse at sidde sammen i det store, mørke rum og se film på det store lærred. Vi taler om hele oplevelsen, både før vi skal af sted og når vi er tilbage i børnehaven og børnene får på denne måde både en stor oplevelse og et tilhørsforhold til lokalmiljøet.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Morgenstund: Vi ønskede at arbejde med at skabe mere ro ved morgenbordet, fordi vi oplevede at børnene rejste sig fra deres morgenmad inden de havde spist færdig. Dette skete ofte når den voksne tog imod andre børn, tog imod beskeder fra forældre, hjalp børn der var i gang med leg m.m. Vi besluttede at efter kl 7, når nummer to voksen er mødt ind, skal den voksne der har åbnet blive ved morgenbordet og med sin tilstedeværelse skabe ro til at alle børn er motiverede for at blive siddende ved morgenmaden til de er færdige med at spise. Vi oplever at det er svært at blive siddende, når der er børn der har brug for hjælp og den anden voksne er optaget, men når vi bliver ved bordet, sidder børnene der også og det er godt både for dem der skal spise morgenmad og for dem der lige skal finde sig til rette efter at blive afleveret.

De seks læreplanstemaer

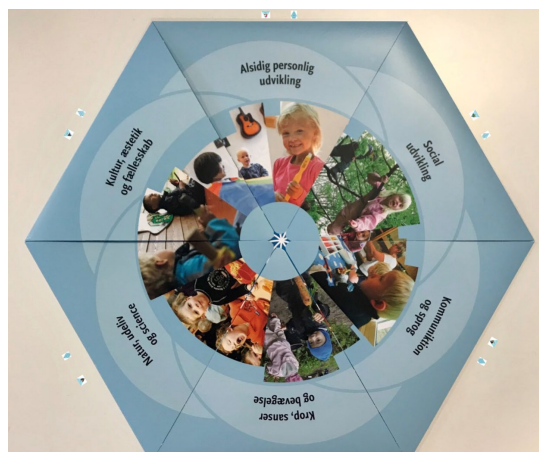
”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

I Faaborg-Midtfyn kommune har vi udviklet et værktøj - *Læringsblomsten*, som hjælper os med at holde styr på temaer og mål i den pædagogiske læreplan, når vi planlægger vores hverdag med børnene og reflekterer over sammenhængen mellem de pædagogiske læringsmiljøer vi skaber og børnenes læring.

Via det følgende link, kan I få en præsentation af [Læringsblomsten](#)

Hvis I vil vide mere om, hvordan personale og bestyrelser er blevet klædt på til arbejdet med styrket pædagogisk læreplanlægning, kan I finde yderligere information på [Faaborg-Midtfyn Kommunes hjemmeside](#)

På de følgende sider folder vi læringsblomsten ud, idet vi gennemgår læreplanens 6 indholdstemaer og de 12 mål for sammenhængen mellem de pædagogiske læringsmiljøer og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Temaer og mål er fastlagt via lovgivningen, og således fælles for alle dagtilbud i landet.

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børnene imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Her kan I se nogle pejlemærker for, hvordan vi arbejder med vores pædagogiske læringsmiljø, så det tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Alsidig personlig udvikling*, i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som pædagogiske medarbejdere skaber vi miljøer

- der er præget af omsorg og tryghed samt appellerer til nysgerrighed
- der understøtter samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale samt børn imellem
- hvor alle udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden gennem leg og aktiviteter – på tværs af alder, køn, social og kulturel baggrund

Børnene i vores børnehus skal opleve

- at have mod på livet samt erfaringer med sociale positioner og demokratiske processer
- at være nysgerrige og føle sig trygge i verden, så de kan holde fast, prioritere og fordybe sig med tillid til egne potentialer
- at kunne engagere sig samt lege og deltage i forskellige fællesskaber, hvor de kan få hjælp til at regulere deres følelser og håndtere både med- og modgang

I afsnittet om evalueringskultur, kan I læse mere om, hvordan vi evaluerer vores pædagogiske praksis og følger op, så vores læringsmiljøer bedst muligt understøtter børnenes brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Her kan I se nogle pejlemærker for, hvordan vi arbejder med vores pædagogiske læringsmiljø, så det tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Social udvikling*, i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som pædagogiske medarbejdere skaber vi miljøer

- der er inspirerende, udfordrende og foranderlige samt præget af leg og demokratiske praksisser med nærværende, vidende og nysgerrige voksne
- hvor alle er aktive medspillere og udviklere af fællesskaber i empatisk samspil med andre børn og voksne - såvel i som uden for dagtilbuddet
- hvor børnenes egne perspektiver inddrages og mødes med anerkendelse og respekt, når forskelligheder indgår som værdifulde for fællesskabet

Børnene i vores børnehus skal opleve

- at de blive mødt, respekteret og anerkendt i fællesskaber, hvor de kan udtrykke deres følelser og tanker og opleve at blive forstået
- at have gode venner og værdi i sig selv, når de deltager i fælles beslutninger og dannes i mødet med det, der er anderledes end dem selv
- at tage hensyn, eksperimentere, udforske, møde modstand og forskelligheder i trygge rammer sammen med gode kammerater og hjælpsomme voksne
- at være kendte i og trygge ved lokalmiljøet samt bekendt med forskellige kulturtilbud og muligheder i området

I afsnittet om evalueringskultur, kan I læse mere om, hvordan vi evaluerer vores pædagogiske praksis og følger op, så vores læringsmiljøer bedst muligt understøtter børnenes brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Her kan I se nogle pejlemærker for, hvordan vi arbejder med vores pædagogiske læringsmiljø, så det tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Kommunikation og sprog*, i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som pædagogiske medarbejdere skaber vi miljøer

- hvor voksne anvender et nuanceret og nærværende sprog samt sikrer alles mulighed for at indgå i sproglige samspil og dialoger på tværs af alder, køn, modersmål og social baggrund
- hvor alle har adgang til såvel analoge som digitale bøger, spil og skriveredskaber, som kan anvendes med og uden voksnes hjælp
- hvor de fysiske rammer giver plads til samtaler af høj kvalitet i leg, rutiner og planlagte aktiviteter, og voksne sikrer alle lige deltagelsesmuligheder ved at gå bagved, ved siden af eller foran i samvær og aktiviteter

Børnene i vores børnehus skal opleve

- positive, nærværende voksne og kammerater, der justerer deres opmærksomhed i forhold til dem og kammeraterne, mens de øver sig i at spørge, lytte og tilbyde relevante svar til hinanden

- erfaringer med at sprogliggøre deres tanker og behov og at være inddraget i det sociale samvær, så de opbygger stærke relationer på tværs af alder, køn, modersmål og social baggrund
- at både kroppen, talen og skriftsproget er i brug, når vi udforsker vores ideer, relationer og fælles omverden

I afsnittet om evalueringskultur, kan I læse mere om, hvordan vi evaluerer vores pædagogiske praksis og følger op, så vores læringsmiljøer bedst muligt understøtter børnenes brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Her kan I se nogle pejlemærker for, hvordan vi arbejder med vores pædagogiske læringsmiljø, så det tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Krop, sanser og bevægelse*, i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som pædagogiske medarbejdere skaber vi miljøer

- med plads til kropslig udfoldelse og mangfoldighed, hvor børnenes behov og initiativer følges og kropslig sundhed understøttes
- hvor der udvises glæde ved bevægelse, og voksne muliggør kropslig udfoldelse ude som inde samt sikrer plads til både store armbevægelser og ro til fordybelse
- hvor alle sanser påskønnes og udfordres, så børnene får erfaringer med kropslige fornemmelser og følelser gennem leg, rutiner og aktiviteter

Børnene i vores børnehus skal opleve

- at mestre overgange mellem ro og bevægelse og nyde begge dele
- at tage initiativer til leg og eksperimenter med krop og sanser samt have tillid til og glæde ved bevægelse og sansede indtryk
- at kende til og forstå deres krops funktioner og behov samt reagere hensigtsmæssigt på sanseindtryk og kroppens signaler

I afsnittet om evalueringskultur, kan I læse mere om, hvordan vi evaluerer vores pædagogiske praksis og følger op, så vores læringsmiljøer bedst muligt understøtter børnenes brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Her kan I se nogle pejlemærker for, hvordan vi arbejder med vores pædagogiske læringsmiljø, så det tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Natur, udeliv og science*, i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som pædagogiske medarbejdere skaber vi miljøer

- der understøtter spontan glæde ved naturen, og hvor bæredygtige praksisser udfoldes
- hvor børnenes lyst til at udforske naturfænomener og lege med tal, former og mængdeopfattelser anerkendes og mødes relevant.
- hvor børnene får erfaringer med at genkende, undres og udtrykke sig om årsag, virkning og andre forklaringer på sammenhæng, mens voksne etablerer en bro mellem konkrete oplevelser og naturvidenskabens forståelser og begreber

Børnene i vores børnehus skal opleve

- glæde ved og forbundethed med naturen samt kendskab til naturvidenskabeligt og matematisk funderede begreber og forklaringsmodeller.
- erfaringer med at observere og undersøge naturfænomener i den nære og større omverden

- begyndende forståelse for betydningen af bæredygtig udvikling samt mine muligheder for selv at bidrage

I afsnittet om evalueringskultur, kan I læse mere om, hvordan vi evaluerer vores pædagogiske praksis og følger op, så vores læringsmiljøer bedst muligt understøtter børnenes brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Her kan I se nogle pejlemærker for, hvordan vi arbejder med vores pædagogiske læringsmiljø, så det tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Kultur, æstetik og fællesskab*, i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som pædagogiske medarbejdere skaber vi miljøer

- hvor alle får oplevelser og erfaringer med egne og andres kulturelle normer, traditioner og værdier både som aktive deltagere og tilskuere
- hvor de fysiske rammer og et varieret udbud af materialer og medier inspirerer til at være undersøgende og skabende på tværs af alder, køn samt social og etnisk baggrund
- hvor voksne gennem samskabende praksisser understøtter engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed i forhold til æstetiske ind- og udtryksformer

Børnene i vores børnehus skal opleve

- at få aktiveret sanser og følelser i samvær med kammerater og voksne - såvel i som uden for dagtilbuddet
- scene- og billedkunst, film, musik og litteratur samt mulighed for at deltage både som tilskuer og udøver
- adgang og kendskab til forskellige materialer og medier samt mulighed for at udfolde sig skabende og undersøgende med og uden voksne

I afsnittet om evalueringskultur, kan I læse mere om, hvordan vi evaluerer vores pædagogiske praksis og følger op, så vores læringsmiljøer bedst muligt understøtter børnenes brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Evalueringens kultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringens kultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringens kultur?

Her beskriver vi, hvordan vi arbejder med den løbende pædagogiske læreplanlægning, samt hvordan forældre og bestyrelse inddrages i evaluering og opfølgning. Formålet med den løbende planlægning og evaluering er, at etablere og regulere vores pædagogiske læringsmiljøer, så børnene trives, lærer, udvikler sig og dannes optimalt. Vi præsenterer her nogle af de metoder og værktøjer vi anvender til dokumentation, refleksion og evaluering af de pædagogiske læringsmiljøer - i relation til vores vurdering af børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I Bøgebjerg Børnehus har vi et kort personalemøde hver fredag. Her videregives information, der er plads til kort diskussioner af konkrete problemstillinger, men først og fremmest er det et evalueringens forum. Vi evaluerer både praktiske og pædagogiske tiltag. Alle er forberedt på hvad vi skal tale om fordi dagsordenen ligger fremme i personalestuen hele ugen og derfor er alle velforberedte til hvert evalueringens punkt.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan?

Materialet fra de løbende evalueringer, som er beskrevet i forrige afsnit, anvendes som dokumentation for evaluering af det samlede arbejde med den pædagogiske læreplanlægning, der ifølge dagtilbudsloven skal foretages mindst hvert andet år. Formålet med samlede evaluering er, at

afgøre og redegøre for, i hvilket omfang vi har levet op til det fælles pædagogiske grundlag og de tolv fælles mål under de seks læreplanstemaer.

Der udarbejdes et fælles evalueringsdesign for alle dagtilbud i Faaborg-Midtfyn Kommune, som offentliggøres på kommunens hjemmeside FMK.dk